...arol sen 10 mynge.

Byxi oronuudai proletaarinar, negedegty!

Buriaad-Mongol
YNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

Leenin—Staalinai aguu jixe paartiiin arbanaimadaxi sjeezd bolbol Soveed Sojuuzai zyrxen—ulaan stoliicodo myneeder neegdexenь.

...K(b) P-iin XVIII SJEEZD

...der, maartiin 10-da, ...ixe Leenin—Staalinai ...XVIII sjeezd neegde... ...e yder bolbol manai ...ba soveed aradai aza... ...ugaa jixe udxatai so... ...no.

...P-iin XVII sjeezdiin bol... ...haa xoişo 5 zil yngerbe. ...i janvaarьda suglarhan, ...eezd bolbol „yngerhen ...o, paartiin jabuul... ...delmeriin itoogyydiiji ...azaxiin byxii halbari... ...kylьtyyrne froont dee... ...izmiin şiidxexii amzal... ...i temdegleed, paartiin ...ьna itini bolbol byxii ...ilaa geze todoruulaa

...iin XVII sjeezd bolbol ...ai sjeezd bolzo istoori... ...n baina". („BK(b)P-iin ...xuriaangii kyyrs").

...ska xojor taban zil ...SR-ei socialis ekonoo... ...kylьtyyrenь xysen ...amaar xygzehen bai... ...R xadaa promişlenne ...produukciin xemzeenei ...vroopodo negedexi ba ...eere xojordoxi huuri ...baina. Manai soveed ...d bolbol jamarşji ma... ...ьbsegyydiiji byteedeg ...SSSR bolbol maşiina ...ingaa talaar, jevroopo... ...exi ba delxei deere ...huuri ezelne. Ekono... ...talaaraa tyryy kapita... ...yydiiji xysexe ba ur... ...xa gehen zoriigomnai ...igaar dyyrgegdeze bai...

...oronoi azalşad bolbol ...ixe Leenin—Staalinai ...xytelberieer, socializ... ...estvooji xangaa. Manai ...axiida socialis sistee... ...bxiidenь gospoodst... ...yiledberiiin foondo... ...,7 proc., promişlen... ...vaalovo produukciin ...., xydee azaxiin vaa... ...duukciin 98,6 proc. ba ...oroodoi 100 proc.

...is revoliyyciin berxe... ...orilgonь şiidxegdebe: ...axiiji kollektivizaaca... ...dxegdee, kolxoozno st... ...slen bexizee. Manai ...„kommuniizmiin tyryy... ...—socialiizm gy diver... ...bejelyylegdebe" (Staa... ...e teexnikiiji şudalxa ...ilagdahan amzaltanuud ...taxaanovska xydeleen... ...odoor xaragdahan bai... ...iiis sorevnovaani ba te... ...deede foormo bolxo ...ovska xydeleen bolbol ...byteesiin xysen tyges ...nyydiiji xangaa. ...lizmiin oronuuddaxi eko... ...ske krizisenь ulam jixe... ...zeglireze, xydelmerigyi... ...oşoron, azalşadai aza... ...ь aixabtar xyşer xynde ...muudaza baina. ...inska xojordoxi tabanzi... ...amşag ilaltanuudai ne... ...exede, socialis baiguul... ...xii halbarinuudta, soveed ...eenciin şine kaadrnuu... ...myyzyylen urguulhan ba ...ba paartiina bişe ...igyydei dundahaa xy... ...i şinenyyd xydelmerileg... ...exe orondoo, Leenin— ...i paartida esestee xyr... ...edanne xynyydiiji zorim... ...r debzyylhen baina. ...eregşe xojor taban zilei ...ba socialis kylьtyyre, ...stvo ba nauukiin ulam ...a urgan badaralgiin yje... ...aa. SSSR bolbol kylь... ...ton tyryy oron boloo. ...kapitaliizmiin ba, ilanga... ...ilis oronuudta yniversi... ...d, teaatrnuud, hurguuli... ...aagdaza, xyntyreltenei

kylьtyyriin tuilaltanuudiiji handargaza, galdaza baina. Manaida—nauuka, kylьtyyre, iskyysstve xygzene, badarana. Tedeneide kapitalis, gyrenyydte—barga bydyylig baidal, vaarvarstva yrgedene. XVII doxi ba XVIII sjeezdiin xoorondoxi yje xadaa manai oronoi politiiçeske azabaidalda gaixamşag bajan sobiitinuu daar dyyren baina. Aguu jixe Staalinska Konstituuca bolbol ilaltata yngerhen zamai itoogyydiiji zakonodaatelьno johoor batadxahan baina.

SSSR xadaa xygzeltiin şine polosaada, socialis obşçestvo baiguulgiiji dyyrgelgiin polosaada orohon ba „xyn byrheө şadabariinь xireer, xyn byrideazalainь xireer" gehen, kommuniizmiin princip bolbol obşçeestvenne azabaidalai xytelberiixii exilelge bolxo johotoi. Kommunis oobşçestvodo şata damzan oroigiin, tere byxedelxeinistoriiçeske faaktiiji bexizyylbe" (BK(b)P-iin istooriin xuriaangii kyyrs).

SSSR-ei xydelmerişed ba tariaaşadai dundaxi angiin ilgaa ygei bolzo, manaida, şine soveed xydelmerişed, tariaaşad ba inteliigeence urgaa. Manai oronoi aradai moraalьno—politiiçeske jedinstvoonь, SSSR-ei Verxoovno Soveedte, Sojuuzna ba avtonoomno respyyblikenyydei Verxoovno Soveedte hungaltanuudai ydernyydte xyseteigeer demonstraacalagdahan baina. Xydelmerişen, tariaaşanai socialis gyrenei graazdanuud bolbol kommuniistnuudai ba partiiina bişenyydei Staalinska bloogoi kandidaaduudai tylee golosovaalxadaa, bolьşeviig paartiin politikiin tylee, aguu jixe voozdь Staalinai tylee, kommuniizmiin tylee golosovaalhan baina.

Aradai xoroto daisad—trockiisko - buxaarinska, byrzyaazna - nacionaliis şpioonuud ba aluurşadai uurxainь butasoxigdoo. Trockiisko - buxaarinska baandiiji usadxalga bolbol daindaa ilahantai adali, manai paartiin jixe ilalta myn.

„Manai oron xadaa kapitaliis xyrieeleigede baina geeşe, tiimehee, xariiin kapitaliis gyrenyyd xadaa bidenei kommuniizm teeşe uragşaa jabaxa byrimnai, şpioonuudaa, diversaantnuudaa oloor elьgeexiiji hedexe baina. Bidener xadaa politiiçeske bespeeçnostiiji usadxaza, byxii aradiiji xezee byxende mobilizacionno belen bailgaxa johotoibdi," geze nyxer Staalin negen bişe zaadag baina.

Xasaan nuurta bolhon baildaanuud bolbol manai geroiiçeske Ulaan Aarmiiin gaixamşag xyse şadaliiji ba tedener xadaa eeriingee socialis exe orondo xiizaarlaşagyi preedan ne baihiinь xaruulaa. Xerbee manai orondo, jamarş daisan dobtolon oroxoo hanaa haa, tiimei xariuu abxa baixa.

Bolьşeviizmiiji şudalxa, manai ka adranuudiiji ideologiiçeske xatuuzuulxa jabadaldanь, „BK(b) P-iin istooriin xuriaangii kyyrsiin" xeblegden gargalga xadaa manai paartida xysen tyges zebseg ygehen baina.

Staalinska Centraalьna Komiteediiji nigtaar toirohon, proletaarska internacionaliizmiin principyydte ynen sexe, xysete ba monoliitno manai paarti bolbol eeriingee XVIII sjeezdede jirebe. Leenin—Staalinai tug doro, manai paarti bolbol socialiizmiin byxedelxein-istoriiçeske ilaltanuudiiji tuilaa. Paarti bolbol Leenin—Staalinai tug doro, manai aradiiji uragşaa, kommuniizmiin torzestvoo teeşe xytelene.

...YRHE MALTALGIIN HARIINGAA PLAANIIJI DYYRGEBE

...kvaa, maartiin 2. Sojuu... ...yliin promişlennostiin ...aadai şuluu nyyrhenei ...ooxe bolbol fevraalь... ...ltalgiin hariingaa ...yisedxe dyyrgebe. ...fevraalь soo ...toonno ...ioigyi... ...ent

Kyzbassyygolь kobinaad bolbol nyyrhe maltalgiin fevraalьska programmiiji 1,8 procent ylyybşelen dyyrgebe. Karagandayygolь treest fevraalьska daalgabariiji 106,3 proceent, Vostsibyygolь—106,7 proceent dyyrgehen baina.

Uraalyygolь kombinaadai byxii treestnyyd nyyrhemaltalgiin gaa fevraaliin plaan ylyybşelen dyyrgebed.

Borgoin xoninoi sovxoozoi traaktor remoontololgiin brigaada xadaa traaktornuudaigaa remoontololgiiji paartiin XVIII sjeezdiin neegdexe yder—maartiin 10 boltor dyyrgexe ujalga abhan aad, remoontololgojoo bolzorhoonь urid fevraaliin 22-to dyyrgee. ZURAG DEERE: remoontololgiin brigaada xadaa remoontololgojoo dyyrgehen tuxaidaa miiting xeze, sovxoozoi direektor—oordento nyxer N. I. Şyybin yge xeleze baina. A. Çernoovoi foto.

LEENIN—STAALINAI AGUU JIXE PAARTIIIN ARBANAIMADAXI SJEEZDEDE BELEGYYD

BK(b)P-iin XVIII SJEEZDIIN NEREMZETE TURŞALGIIN GARALGANUUD

MUXAR-ŞIBEREI AIMAG

Aimagai olon kolxoozuud ba MTS-uud bolbol maartiin 7-8 ydernyydte, BK(b)P-iin XVIII sjeezdiin neremzete turşalgiin garalganuudiiji poolinuud deere jabuulba. Ede xadaa kolxoozniguud ba traktoriistnuud, xydelmerişedei ton ynder aktivnostьdo organizoovannoor yngergegdee.

Manai respyyblikiin tyryy MTS-uud bolxo, Gaşain ba Xonxoloin MTS-uudta turşalgiin garalganuud yngergegdehen baina. Xonxoloin MTS-iin remoontniguud—traktoriistnuud traaktornuudai remoontololgiiji 1939 onoi janvaariin 1-de dyyrgehen ba BK(b)P-iin sjeezdede zoriuulan abhan ujalganuudaa xyndeteigeer dyyrgexe şadaa. Ede MTS-uudai traktoriistnuud-remoontniguud, specialiistnuud bolbol eneende ton aktiivnaar xandaza, eehediingee amzaltanuudiiji xarahanhaa gadana, myn dutuu dunda zyilnyydiiji eliryylhen baina. Ziseelxede, Xonxoloin MTS-iin 5 seejalkenyydte koozuxuud dutuu baigaa. Nygee MTS-iinь 7 traaktornuudta bagaxanuud defeektnyyd eliryylegdebe.

Turşalgiin garalgiin hyyleer, Xonxoloin MTS deere exenernyydei ulasxoorondiin kommunis ydertei dasxarmaduulan, ton yrgen torzeestvenne zasedaani bolbo. Eneen deere, turşalgiin garalgiin itoogyyd byridxegdebe.

MTS-iin traktoriistnuud ba specialiistnuud xadaa turşalgiin garalga deere eliryylegdehen dutuu dundanuudaa paartiin sjeezdiin neegdexe yder xyrter byrin likvidiirovalxa, xabarai tariigiiji ynder şanartaigaar yngergexe geze torzeestvenne ygee ygebed. Ziseelxede, erxim traktoriist nyxer Petriakoov gegşe,—xerbee yngeregşe zilde 1100 gektaar gazar xaxalaahaa, ene zilde 1200 gektaar xaxalxab,—gee ujalga abaa.

***

Şaraldain selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi (tyryylegşe nyx. Petroov) kolxoozniguud bolbol maartiin 8-nai yder, pooli deeree turşalgiin garalganuudiiji politiiçeske ba yiledberiin ton ynder xemzeede yngergebe. Tus kolxoozoi xadaa BK(b)P-iin XVIII sjeezdiin neremzete socialis sorevnovaanida orolsozo, xabarai tariigada bolьşeviig johoor beledxexe geze abhan ujalganuudaa xyndeteigeer dyyrgegden baiba. Garalga deere eliryylegdehen nege dutuu zyiliinь jyyb gexede, tariigada jabaxa zarim moridoinь tamir şadalanь muu baigaa. Tiigeed, ede moridoo myneederhee exileed hain tezeelde ba xaruuhalgada oruulaa.

Zybkoov.

ZAGARAIN AIMAG

Noovo-Briaanskiin selьsoveedei, Teelьmanei neremzete kolxoozoi bolbol bolьşeviigyydei paartiin istoriiçeske sjeezdiin xyndelelde zoriuulan, xabarai tariigada exyimeer beledxehen baina. Tus kolxooz bolbol ene zilde 2500 gektaar oroohoto kylьtyyrenyydiiji, 100 şaxuu gektaar obooşçnoi kylьtyyrenyydiiji tarixa baina. Myneө, 3000 ceentner oroohoto kylьtyyrenyydei yrehe beledxee.

Maartiin 7-oi yder ene kolxooz bolbol BK(b) P-iin XVIII sjeezdiin neremzete turşalgiin garalganuudiiji pooli deeree organizoovaalza, tariigada beledxeleigee itoogyydiiji gargaba.

Eneen deere, myn dutuu dundanuud eliryylegdebe. Ziseelxede, xomuuduudanь xysed zabagdaagyi, moridtoo taaruulagdaagyi ba moridonь hainaar amaruulagdaagyi baina.

Turşalgiin garalgiin hyyleer, bolhon yiledberiin soveşçaani deere, tus kolxoozoi gurban polevoi brigaadanuud bolbol tere eliryylegdehen dutuunuudaa oirlin 2-3 yderte likvidiirovalxiin, xabarai tariigiiji erxim şanartaigaar, ton bogoniixon bolzorto—8-10 xydelmeriin ydertee dyyrgexiin tylee socialis sorevnovaani batalaa.

Kolxoozniguudai xamtiin suglaan deere batalagdahan, xabarai tariigiin yiledberiin plaanuud brigaadanuudta xyrgegdehen ba tariigiin jabaza baixa yjede agitacioonno - maassova xydelmeriiji jabuulxiin tula agitaatornuud brigaadanuud byxende oldogdohon baina.

Fomiin.

XORIIIN AIMAG

Xezengiin somonoi, „Komsomool" kolxoozoi kolxoozniguud bolbol ene onoi maartiin 6-nai yder, BK (b) P-iin sjeezdede zoriuulan, pooli deere turşalgiin garalga yngergehen baina.

Tus kolxooz bolbol 45 plyygyydiiji 4-4 lemexaanuudtaigaar remoontolhon, 24 bornoinuudiiji beledxehen ba 60 ceentner tariaaji moridoi tezeelde tataza, polevoi staan deeree abaaşahan baina.

Kolxoozniguudai aktiivnostь ynder xemzeede baigaa. Jirexe zilde ynder, xabarai tariigiin urgasa xuriaaxiin tula, egeel tyryygeer tariigiin kondiicada xyrgegdehen, 1177 ceentner yrehe beledxehen ba polevoi staanaa remoontolzo, tariigada jabaxa xydelmerişedtee erxim ysloovi baiguulza, bolьşeviig tariigiiji egeel bogoniixon ba agroteexniiçeske erxim bolzorto yngergexe jabadaliiji xangaxiin xemzeenyydiiji abhan baina.

Dam. Zam.

DOSTOINO BELEGYYD

Ulaan-Ydiin parovooz sboorno ceexiin xydelmerişed xadaa BK (b) P-iin XVIII sjeezdiiji yiledberiiin byteesiin ynder pokazaatelьnuudtaigaar ugtaxiin ba dostoino beleg beledxexiin tylee socialis sorevnovaaniin meetodeer xydelmerilhen baina. Eneenei rezyltaadta tus ceex bolbol „Sergoo Ordzonikiidze" geze şine maarkiin parovooziiji maartiin 8-nai yder byteen gargaba.

Myn ene zavoodoi koteelьne ceexiinxid bolbol „Sergoo Ordzonikiidze" geze şine maarkiin parovoozoi 3 koteenyydiiji byteexe gargahan baina. Ene ceexiin koteelşe nyydei koompleksne brigaada (brigadiiranь nyx. Gorebeek) bolbol BK (b) P-iin XVIII sjeezdiin neegdexe yder xyrter abhan ujalganuudaa xojor xonog urda 100 proc. gyisedxebe.

Gadana, armatuurna ceexiinxidenь yiledberiin byteesiin ynder pokazaatelь xaruulba. Ene ceex xadaa sjeezdiin urda teexi socialis sorevnovaanida orolsozo, maartiin 10 xyrter abhan ujalganuudaa taban xonog urda gy, ali maartiin 5-nai yder 105 proc. gyisedxebe. Myn, ene meteer parovooz sboorno ceexiin dyrbedexi proliootoixid ujalganuudaa gyisedxeze şadaba.

B. ANGAAROV.

...ojor-gurban noormonuudiiji dyyrgene

Xezengiin (Xori) modobeledxelei uçaastog deere modo otololgiin ba zeeligiin xydelmeride xydelmerilze baigaa Deede-Xezengiin somonoi „Manai-Azal" kolxoozoi erxim staxaanovcuud nyxed Maşaan Oçorzabai, ba Radna Budiin gegşed modonoi zeeligiin xydelmerinyydei yder byxenei noormonuudiiji xojor-gurba daxin dyyrgene.

Gadana, Dygbeema Syltimei (komsomoolka) gegşe myn hain pokazaatelь xaruulna, gebel yiledberiingee noormiiji yder byxende 100-130 proc. xyrter gyisedxene.

Ede nyxed bolbol azalai bytee siiji deeşelyylze şadahanaigaa rezyltaadta zaarobotna xylehe jixiiji abdag bolhon baina.

B. N. Zimbeejev.

25 xonog bolzorhoo urda gyisedxee

Orongiin (Selenge) modobeledxelei uçaastog (naçaalьnigaнь nyx. Levintyyjev, staarşa maasteranь nyx. Ajuuşeejev) bolbol modo otololgiin ba zeeligiin xaxad zilei xydelmerinyydiiji bolzorhoo 25 xonog urda dyyrgehen gy, ali modo otololgiin ba zeeligiin xydelmerinyydei plaaniiji 102% gyisedxehen baina.

Ene uçaastog deere xydelmeri baihan 10 kolxoozuudai modobeledxelei brigaadanuud eehediingee xydelmeriiin plaan gyisedxee.

Gadana, ene uçaastogai xydelmerişedenь modo uradxalgiin xydelmeride beledxeze baina gebel, modo uradxadag Orongo gol deere uha gargaza, mylihiinь ylee bolgozo baina. Myn uradxagdaxa modonuudaa soortolon ilgaza ba Orongo goloi erjede oboolzo baina. Tereenhee gadana, modo uradxalgiin xydelmerişedei baixa nege baraag bariza dyyrgebe.

BAJAR.

KVAARTALAI PLAAN GYISEDXEGDEBE

Ulaan-Ydiin miaxanai kombinaadai xydelmerişed, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşed bolbol BK (b) P-iin XVIII sjeezdiiji yiledberiin byteesiin ynder pokazaateliaar ugtaba. Negedegeer kvartaalaigaa plaaniiji balgşa maartiin 5-nai yder 100, 1 proceent gyisedxehen baina.

Kombinaad deere delgeryylegdehen sjeezdiin urda teexi socsorevnovaanida nyx. Çaplinai (miaxa şulagşadai) ba nyx. Rydkoovskaajagai (miaxa ilgagşadai) brigaadanuud bolbol yiledberiin byteesiin ynder pokazaatelь xaruulxa tyryy huuri ezelbe.

Xabarai tariigiiji bolьşeviig johoor ugtaxiin tylee

Selengiin MTS-iin brigadiir nyxer Gilekov Nanzadai remoontno brigaada xadaa sjeezdede zoriuulan, abhan ujalganuudaa eximeer dyyrgebe. 3 „ÇTZ" traaktornuudiiji (terenei toodo 2-onь tekyyşçe, 1—kapitaalьna) remoontolxo johotoi aad, 1 traaktoriiji ylyy remoontolbo. Remoontololgiin şanar hain. Tereşelen, Garmaajev, Sanziin gaada baihan remoontno brigaada eneenhee muu bişeer xydelmerilee. Abhan ujalganuudaigaa johoor 8 „STZ" traaktornuudiiji remoontolxo aad, maartiin 1-de 10 traaktornuudiiji hain şanartaigaar remoontolzo gargaba.

Gadana, kyzneecyyd nyxed Çimiitov, Dondukoov, Sapunoov ba tooker nyxer Syyslov gegşed abhan ujalganuudaa xyndeteigeer dyyrgebe.

Remoontniguud nyxed Inkeejev, Radnaajev ba Bimbaajev gegşed ydereigee noormiiji yder byri 140 proceenthoo dooşo bişe dyyrgeze jabahan baina.

Ede bygede amzaltanuud xadaa Selengiin MTS-iin xabarai tariigiiji bolьşeviig beledxeltegeer ugtaxiin neileedgyi jixe argabaidaliiji olgono.

C. Dondokoov

„Soveed intelligeence bolbol xuuşan intelligeence şingieer kapitaliizmda alba xene bişe, xarin socialiizm alba xene ba socialiis oobşçestviin tegşe erxete çleen bolno.“

(*Nyx. ŽDAANOVAI doklaadai teezisyydhee*)

Ç. D. CEDEN DAMBIIN

EXE ORON

Xeeteixen tujaata Kreemliiin Odon,
Xetiimnai żargaliiji xaruulan bainal!
Yrgen xajaadaa żimeseer bajan
Ynder uulanuud gerelten bainal!

Zaxagyi yrgen oi taigajaa,
Zaigyi ysxen zavood şaaxtajaa,
Erjen şirten nyxernь xariiş
Exe oronoigoo bajaniiji medexeş!

Haruul tungalag uha myreneim
Haixan gerel dolginiinь todol!
Manai ydertel gereltei haixan!
Manai bajartai biltarma dyyren!

Bajan ukraiiniin altarma daidahaa,
Buural sagaan Saxalin xyrter,
Aradai zyrxen bajaraar soxiinol!
Ażal baidalai naran mandanal?

Urgasa tariaalan, zylge nogoonş,
Yşөөl ysxen ynder urgiit!
Ajatai xangal żimesei sesegyyd,
Ariuuxan yngejөө sylөөde delgiit!

Dolgilon xaliuurhan kolxoozoi tariaan,
Dura sedьxeliim buliaanal!
Bardam omog gydoogoi abiaan,
Bajaraar seeziim xaliaanal!

Narai xyygediiji hurgaża jabadag,
Nahatai ybegediiji xyndelże şadadag,
Ildam inag xybyyd basagad,
Exe orondom dyyren jymel!

Dalitajaa garhan, exe oronoim xybyyd,
Daida xoliijiş, ynderiiş dabanal!
Baatar zorigtoi manai zonuud,
Bygediiji ilaża omog jabanal!

Sesen geeni Leeninei solo,
Aguu voożdь Staalinai aldar,
Zaluu bejiim xysen bolnol!
Zoltoi aradai duunda oronol!

Altan xuuliiim yzegeer jalaraad,
Aguu ilaltaar mandahan tuguud,
Xotolzon namilzan xiideże bainal.
Xoliiji gereltyylhen odoniinь jalarnal.

Omog ajalgata duugaa duulxadam,
Ogsom tyrgen xyngen jabagdanal.
Orjol tengerim ynder yzegdeed,
Oron daidam uużam xaragdanal.

Xeeteixen tujaata Kreemliiin Odon,
Xetiimnai żargalda uriaalan dallaad!
Uużam sylөөtei manai exe oron
Ulam halbaran bexiżen mandanal!

Paartiin XVIII Sjeezdiin neremżete komsomoolьsko brigaada (Zede. Yşөөtiin MTS) xadaa Sjeezdede beleg bolgożo, „ÇTZ“ traaktor remoontololgiin plaaniiji 150 proceent dyyrgehen baina.

ZURAG DEERE: remoontololgodo xydelmerilegşed komsomoolьcuud, nyxed: I. I. Şestakoov, A. Je. Fedootov, R. F. Yysov, I. J. Zaleetin (brigadiiriinь) ba N. M. Syyksev.

Darżaa Damdiinov.

AGUU JIXE SJEEZDEDE

Aba orondom halbaraal mynxedөө
Aguu haixan Socialiizm tolotood,
Xamag delxein darlagdahan aradta
Xargii zaanal majaagtai tujaataad.
Melmeren xyxeregşe dalain dunda
Mandain garagşa graniit xabsagaidal
Arban zygyydii altaar gereltyylnel
Aglag haixan SSSR—Oromni, gojol.
Arad olonoo ilaltahaa ilaltadanь
Aguu Leeninei ariuun zamaar
Sexe żoloodon jabanal uragşanь
Sesen voożdь Staalimnai, bataar.
Egse orioo dabaanuudii dabuulan
Etigeltei xytelnei Exe oronoo, bexi,
Aldar suutai, baatar sariuun
Aguu bolьşeviiguudaim bulad paarti.
Xorin negen żilnyydiiji xodo
Xytelen asaraa xamag aradaa
Xyxiyyn senglig, bajarta baidalda,
Kommuniizmiin ştaab—manai CeKaa.
Aradaim żargalii batalanal gojoor
Altan zakoon—Staalinska Konstituuca.
Ażaldaş, ajandaş—xaanaş gojoor
Ajatai duunuud asxaranal darjasa.

* * *

Mynxe sahatai Elьbryys, Verxojaan,
Malaiidana Kazbeeg, Pamiir, Sajaan.
Gyn jixe dalainuud dolgilood,
Gereltene tujaa tatan holongotood.
Molor nogoon talmaijiim dyyren
Miralzana tariaalan jixe, xaliuuran.
Şuran baatar naşan byrgedyyd
Soveed agaaraar şuujan dyylined.
Doriuun omog duuşa moriaaguud
Dalai uhii dolgiluulan duujanad.
Xiorxo manai suuta pograniiçnig
Xiliin saxiuulda żagsana hergeg.
Xasaanovskaar soxixoor beldeed
Xezeeş, Aarmiiin bojeec zehөөd.
Staxaanovskaar ażalaa byteened
Soloto ażalai manai xynyyd.

* * *

Xorotoi faşiis buzar daisaduud,
Xorxoi soxodoi ylen zoliguud,
Ede, faşiizmiin doroi barlaguud,
Ede, buxaarinska-trockiis şpioonuud,
Ede, byrzyaazna-nacionaliis boguud
Xoro yhөөgөө abxaa bedereed
Xoroloxoor bidenii zabdaa beledxeed.
Byteegyi, bytexeşgyi xezeeş! Enenь,
Buzar, şuhata daisan xeregiinь.
Aguu aradam orjolon bodood,
Arjaatan daisadaa uudalan gargaad,
Galzuu noxosuudii duuhan alaxaar,
Gargaal priigovoree gamgyi şangaar;
Aldarta NKVD dyyrgee priigovoriinь,
Araduud baran demżee eneeniinь.

* * *

Buriaad oromnai sesegleel halbaraad.
Bajaraar baidalnai busalaal delbereed.
Aradaim bajarai xongioo duunuud
Ajalga delgeen, Sajaan deegyyr
Elin dyyliiiş, daliaa debieed,
Egeşedyy arbanegen oronii dyyrter!
Duuliit, duraliit, xani nyxedyyd,
Dabalta ilaltaa aldarşuulaad!
Eei! Omog doriuun Sookol,
Eliiş, yşөө deegyyr dyyliiiş!
Odo myşende tulasa niidiiş.
Xyleg morijoo emeelien onood,
Xabtagai namżaa niutag oronoim
Zylge nogoon daidaar duulaad
Zolgożo aradaa jabaxii hananam!

* * *

Aguu paartiin arban naimadaxi
Aldarta Sjeezdiin ynder tribyynhee
Aradai voożdь Staalin bagşamnai
Ariuun ygenyydee xelexenь CK-haa.
Baran araduud, byxii oromnai
Bagşiigaa altan ygii duulxamnai:
Arad, oron, ażal tuxaigaa,
Aguu Socialiizm, ilalta tuxaigaa,
Saaşiin temesel, zam, zoriigoo
Sariuun todoor xelexenь bagşamnai,
Şagnaad bainal bagşajaa, oromnai.
Delxein byrzyazii hyrdexel
Duulxadaa manai voożdiin ygii!
Delxein proletaarinar xyxixel
Duulxadaa vożdiingoo sesen ygii!

Ceden Galsaa

Moskvaa, Kreemlь!

Şi, xetiin żargalai
Şimeg altan majaag bolooş,
Moskvaa,
Kreemlь!

Şi, xoliin orjoloi
Domog tyyxete oroinь bolooş,
Moskvaa,
Kreemlь!

Şinii suuta graniid
Odonoi miangan zolto tujaan dor,
Moskvaa,
Kreemlь!

Şinii duuta magniid
Xeremei holongon galta tolgoi dor
Moskvaa,
Kreemlь!

Baigal minii dalai
Gyn gynzegii ojoorhoon busalnal
Moskvaa,
Kreemlь!

Kazbeek ynder uula
Bajan bardam malgaihaan xailanal,
Moskvaa,
Kreemlь!

Delxein ynenşe olonoi
Zam xargiinuud şamda zorinol,
Moskvaa,
Kreemlь!

Xamag ażalşa arad zonoi
Xaluun mendemar şamda oronol,
Moskvaa,
Kreemlь!

Soveed Orondoo ugtan
Erximyydeigee seeziinь jalaruulnaş,
Moskvaa,
Kreemlь!

Poeed namaişji magtan,
Edir nahiijim bajaraar xaliaabaş,
Moskvaa,
Kreemlь!

Şi, xetiin żargalai
Şimeg altan majaag bainaş,
Moskvaa,
Kreemlь!

Şi, xoliin orjoloi
Domog tyyxete oroinь bainaş,
Duugaa duulanam.

ZURAG DEERE: Nyxed Imooşkin ba Çetveriin gegş bol өөhediingөө zoxioohon, Saalnikovo kolьsoonuudij raxa stanoogiiji ulam narizuulża bainad.

Gurbadaxi tabanzil—xiimiin tabanzil

Soveed Sojuuzai jixe ximiiçeske promiişlennostь xadaa byxiidөө I ba II tabanzilnyyd soo baiguulagdaa geże xelexede, ylyy bolxogyi. 10 żil soo, caarska Rossiin xuuşan, kaarlikova, xaxad kystaarna ximiiçeske faabrikanuudhaa, tyryy teexnikeer xangagdahan ba xeden zuun şine produuktnuudiiji gargadag, xysen tyges, şine ximiiçeske promiişlennostь baiguulґa xeregte ton jixe alxam xegdehen baina. Şine zavooduudai produukca xadaa ximiiçeske promiişlennostiin byxii produukciin 98 proceentenь bolno. Soveedei ximiiçeske teexnike xadaa urda sagta bişe oronuudta xeden arbaad żilnyyd soo yngerxe zamiiji zybxen le, ede 10 żilei torşo soo jabaża yngerşehen baina.

Xojor tabanzilnyydei torşo soo, ton şuxala serьjoonuudiiji, terenei toondo, oburoonno promiişlennostьdeşji şuxala serьjoonuudiiji iimportelgehee syleer-hen, ximiiçeske promiişlennostiin serьjoogoi xysen tyges baaza baiguulagdahan baina. Caarska Rossii xadaa seera, seerne kolçedaan, seliitr, fosforiid, kaliiina dabaha, miişьjaakova, boorno ba bişe bişe olon rydaanuudiiji, meel, magneziita, ogneypoornuud g. m. xyrter bişeteehee asardag baigaa.

I ba II tabanzilnyyd soo geoloogo-razveedoçne xydelmeriiji ugaa jixe dalaistaigaar jabuulhanai aşaar, Sojuuzai eldeb raioonuudta, mineraalьna serьjoonuud ba toopliviin xeden zuun şine meestorożdeeninyyd neegdee. Mynөө yjede, 92 ximiiçeske elemeentnyydhee, soveedei ximiiçeske promiişlennostь xadaa 80-jinь xereglene, zygөөr revoliyyciin urdatee, tedenei zybxen le 20-nь xereglegdedeg baigaa.

Mynөө yjede Soveed Sojuuz xadaa neefть, tymerei ryyd, fosfaaduud, kaliiina, naatrijevo ba dabahanai, maargancevo ryyd, toorf, modonoi ba bişe bişe janziin serьjoonuudaar delxei deere negedexi huuriiji ezelne. SSSR bolbol şuluun nyyrhenei zapaasnuudaar mynөө deeree xojordoxi huuriiji (1650 mlrd toonno) ezelne; gebeş, ene xadaa baha le jixe geeşe—tere bolbol byxii delxein zapaasnuudai 1/5 xubinь bolno ba żil jirexe byri xyseteigөөr urgana.

I ba II tabanzilnyyd soo texniiçeske talaaraa ton sloozno zavooduud barigdaa gebel: atmosfeerne azootiiji xolboxo talaar, aliymiini, maagni ba bişe xeden xomor metaallnuudiiji elektroximiiçeske gargalgiin talaar, foosfor, sintetiiçeske kauçuug, plastiiçeske maass, farmaceevtiin xede xeden şinenyyd ba ton sloozno preparaaduudiiji ba ximiiçeske seber reaktiivyydiiji elektrotermiiçeske johoor abxa zavooduud.

Nyyrhiiji gazar dooro gazafikaacalxa idei bejelyylegdee: Tere xadaa şaxtioorsko xyşer ażaliiji xereglengyigөөr, nyyrhiiji ximiiçeske serьjoo bagaa zoobraazno tooplivo bolgon xereglexe arga olgono.

Staxaanovska xydelөөnei deeşelel, şine teexnikiiji nebteryylge ba xydelmeriin teexnikiiji deeşelyylxiin yndehe huuri deere, yiledberiin proceessyydiiji intensifikaacalalga, texnologiiçeske reżiimiiji nariaar saxilga g. m. xemżeejabuulganuud xadaa III tabanzil soo manai promiişlennostiin too ba şanarai pokazaatelьnuudai ulam saaşadaa erid urgaxa jabadaliiji xangana.

Soveed ximiiçeske promiişlennostiin ene yjiin baidal ba tuilaltanь tiime baina. Soveed promiişlennostь xadaa tede tuilaltanuudtaigaar, Soveed Sojuuzai aradai ażaxiin xygżeltiin III tabanzilei plaaniiji xaraża yzexe johotoi, BK (b) P-iin XVIII sjeezdede jireże jabana.

„Ximiiçeske promiişlennostiiji, aradai ażaxiin ba oronoi oboroonlin erilte xereglelgenyydiiji xysed xangaża şadaxa, promiişlennostiin şiidxexii halbarinuudai negen bolgoxo. Gurbadaxi tabanzil bolbol xiimiin tabanzil myn. Sjeezd bolbol ximiiçeske promiişlennostiin produukciiji 2,3 daxin jixe bolgoxo geże tog tooxo, baina. Iimehee, ene xadaa promiişlennostiin byxii urgaltahaa neiieedgyi jixe baina“—paartiin XVIII sjeezde deere xegdexe, nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyydei negenь tiime.

III tabanzilei plaanai ede byxii gol ystanoovkonuud xadaa soveed xiimigyydei urda ugaa jixe ba honirxoltoi zoriigonuudiiji neene: promiişlennostьde şine janziin serьjoonuudiiji, otxooduudiiji xereglelge, niutagai serьjoonuudai resyyrsenyydiiji xereglełe, serьjoonuud ba eneergiiji koompleksno johoor xereglelge. Şine promiişlennostь xadaa mynөөnei ximiiçeske teexnikiin byxii şinenyyd tuilaltanuudiiji—jixe davleeniiiji ba temperatuuriiji, katalitiiçeske proceessyydiiji, yiledberiin elektroximiiçeske ba bişenyyd, fiiziko—ximiiçeske meetodyydiiji, kontrooliiin avtomatiżaacalga gexe metiiji xereglexe johotoi.

Predprijaatinuudiiji somordxoxo tuxai, „gigantomaanitai“ temesexe tuxai, zavooduud—dyblioornuudiiji baiguulxa tuxai, nyxer Moolotovoi doklaadai teezisyyd xadaa ximiiçeske promiişlennostьde ugaa jixe udxaşanartai baina. Ede xemżeejabuulganuud xadaa bariigiiji tyrgedxexe ba xyngedxexe, şine zavooduudiiji serьjoodo dytelyylxe baina.

Manai zed-ciinkiin zavooduudai, myn tereşelen topliivne elektrostaancanuudai jixenxi xubinь ton jixe sernilste gaaziiji agaarta tabidag. See seerne kislotaaji xexiin ede gaazuudiiji xereglex dal xadaa mynөө yjede xidee şudalagdahan bai III tabanzil soo xede miangan xyngen prod ygexe johotoi. Seernok yiledberiin xajadahanu jixe ogaarka xadaa—şir luulalgada erxim hain bolno ba myn tereşelen reglegdehen baixa Promiişlenno xajadahan ytilizaacalxa şuxala baih pravitelьstviin zyghөө to zaabarinuudai baibal naida ene talaar ton ba me xegdee. Žilbyri, xa nuudai toodo, toolşo şuxala ynete zyilnyyd x Tedenei toondo zed, elemeentnyyd, seerov kooksovo gaazanuud, çeske ynetei veşçes ba bişed baixa jym.

III tabanzil soo enee tabigdaxa johotoi.

III tabanzil soo orga bişe produuktnuudha reeninyyd ba teheld voonuudiiji, xatu no ba seerne

(Yrgelzelel

BK(b) P-iin istooriiji şudalagşadta tuhalamƶa

„OBUUXOVSKA OBOROONA"

Peterbyyrgede seregei obuu-ska zavoodta bolhon 1901 i maalska sobiiti Rossiin delmerişen angiiin revoliy-onno xydelөөnei istoorido uuxovska oboroona" geƶe hon baina.

90-eed onuudaar seregei uuxovska zavood bolbol caar- Rossiin jixenyyd zavoo-dai negen baigaa. Ene xa- xyndenyyd jixenyyd oryy-pyyşke, seregei koraablida oninuudii, miinenyydii ba bişe bojevoi snariaadii xe- hen. Tyryyşiingee 35 ƶil baixa yjede zavood bolbol mi ba floodto 8700 şaxuu eb kaliivriin oryydi ba 16 ter diyyjemtei, 5200 pyyd yyrtei oryydinyydiiji xeƶe ehen.

avoodoi olomiangan xydel-işen maassa bolbol gaixaltai de ysloovide baigaa. Ton a zaarobotno xylehenhөө- „Ceerkovde", „poliicii bail-in tylөө", „Zeemskiin xe-elde", „Lazareedte", „zavoo-baanida" g. m. ba xemgyi ştraafanuudta geƶe baiƶa odog baigaa. 14 ƶil soo za-doi anxaralai talaar byxii afai syymmenь xojor şaxuu han baina.

ydelmerişedte arxi uulga-lonxidoo tedenei ƶaaxan lyyçkiiji" bultiinь abşadag, aguudai (15 şaxuu) byxeli taal xadaa zavoodoi xaƶuu- baidag baigaa.

avoodta xadaa xydelmeri-ei xydelmerilxe yderiinь for-lьna 10,2 çaas baixa joho-ad, bodoto deeree 15 ba çaas xyrter xydelmerildeg aa.

lonxi xydelmerişen maas-bairiin ysloovi tuilai muu. Xojor miangan xydelmeri-bolbol dyte baihan Riibaac-poseelkiin tariaaşanai xaata-dai bulanguudiiji eƶelƶe bai-hen. Xydelmerişenei olon-xubinь tere yjiin aldarta uxovska „koraablinuudta" xadaa olon „dabxar" naar-zavooduudai uta kazaarma-d soo bairatai baihan baina. e deerehee tede kazaarma-diiji „koraablinuud" geƶe eldeg hen.

Zavoodoi administraaca bol- xydelmerişedei dunda „du. raa hanaliiji" oruulxa jaba-da haad xexiin tula, ali bol-xemƶeenyydiiji abadag bai-. Ene xeregte zavoodskoi iiciin otriaaduud, şpikoo-d, ofeceernyyd alba xedeg.

iigeed, administraaciin xedii en oroldooş haanь, seregei oodta revoliycioonno xydel-i jabuulxada xediiş xynde aaş haanь, Obuuxovcanuud aa revoliycioonno xyde-nde damƶan tatagdadag bo- hen. Yşөө 90-eed onuudai eer zavoodta xydelmerişenei oliycioonno kryƶooguud bii ion baigaa. Ene kryƶooguu- aktiiivuud xadaa medegden- xydelmerişen-revoliycioneer byşkinei konspiratiiivna bai- jabadag hen, endeşji Lee- jiredeg baigaa. Leeninei anizovaalhan „xydelmerişen angiiin sylөөlelgiin tylөө temeselei sojuuzda" tyryy xydelmerişed-Obuuxovcanuud gryyppeeree xandaa hen. Tedener xadaa „temeselei sojuuzai" proklamaaciiji taraadag, xydelmerişedei dunda agitaaca jabuuldag baigaa.

Obuuxovska zavoodta Leeninske „Iiskriin" tyryyşiin noomerei bii bolxotoi xamta, zavoodoi sociaal-demokratiiçeske kryƶooguudta jixeşeg erjelte boloo hen, ende xadaa opportuniistnuud — ekonomiistnyyd xodo viistypaaldag baigaa. Zavoodoi glaavna sociaal- demokratiiçeske kryƶoog bolbol opportniistiiçeske „xydelmerişenei miislihee" taharƶa, „Iiskriin" redaakcatai barisaatai bolxo gehen togtoomƶiiji udalgyi gargahan jym.

1901 ondo Kazaanska plooşçadь deere bolhon stydeentnyydei suuta fevraalьska demonstraacada 50 şaxuu soznaatelьne xydelmerişed—obuuxovcanuud xabaadahan baina, edenei olonxinь kazaaska nagaixanuudaar soxiuulhan jym. Tedener xadaa zavoodta jireƶe, Kazaanska plooşçadь deere demonstraaninuudiiji zerlig şiryyneer soxihonoi tuxai xydelmerişedte xelee hen. Nege xeden nedeeliiin yngerhen xoino, zavoodta xadaa Kazaanska plooşçadь deere bolhon şuhata poboişçiin materiaaltai Leeninske „Iiskriin" ekzempliaarnuud bii boloo hen. „Iiskriin" ede ekzempliaarnuud garhaa garta jabuulagdaƶa nyxe gartaraa unşagdahan baigaa. Byxii zavood ba tereende dyte baihan poseelknyyd bolbol kazaanska poboişçiin tuxai medehen jym. Ede soviitinyydiiji yni udaan sagai xөөreldөөnei zyil bolgohon baina.

Xydelmerişenei dunda debƶeltiin exilhenei yndehөөr, zavoodai sociaal- demokratiiçeske kryƶoogyyd bolbol mai negende zabastoovka ba miiting organizovaalxa geƶe şiidxee hen. Kryƶoogyydei çleengyyd bolbol yrgөөr agitaaca jabuulhan ba proklamaaca gargahan baina.

Mai negende hain yderlexe arga boloogyi hen. Tereeniiji administraaca ba ƶandaarmanuud tahalduulhan baigaa. Yglөөderiinь main negende xydelmeridөө garaagyi xydelmerişed bolbol progyyl xeheneigee tylөө gargagdaba gehen sonosxol ylgөөtei baigaa. Tiimenyyd „progyylьşçigyyd" zuugaadaar toologdoo hen. Ene xadaa xydelmerişedei dunda jixe duraa gutaxa jabadaliiji yzyylhen jym.

Pyyşkiin ba stanoogoi—xojor jixenyyd ceexenyydei xydelmerişed bolbol gargagdahan nyxedyydtei bidener solidaarnabdi geƶe sonosxood, xerbee mai negende xydelmeride garaagyinь tylөө, negeş xynei xydelmerihөө gargagdaa haanь zabastoovka xexebdi geƶe aiigaƶa, zavoodoi naçaalьnigta delegaaciiji elьgeehen jym. Zavoodoi naçaalьnig delegaaduudiinь abnagyi. Enenь yşөө jixeer xydelmerişedei dura gutaxa jabadalii tyrgedxee hen.

Byxii zavoodtoo, main 7-yder zabaastoovka sonosxoxoor şiidxehen jym. Zabastoovkiin organizaatornuud xede xeden niuusagai suglaa xeƶe, tereen deere zavoodoi administraacada zoriuulhan 12 ereltnyydiiji esesllen zoxioohon baina. Ede ereltenyydeenь dunda, ekonomiiçeske ereltenyydhee gadana, zavoodoi hain ydernyydei taabelьda mai negeniiji oruulxa, 8 çaasai xydelmerişenei yderiiji baiguulxa, xydelmerişenei zyg hөө hungagdahan ypolnomooçenyydiiji zybşөөxe, zavoodhaa xydelmerişedte xereggyi naçaalьnigai tuhalagşa zavoodoi polkoovnik Ivanoovii ba bişe bişe maasternyydiiji, maasterei orologşonuudiiji ygei bolgoxo, mai negende progyyl xehen xydelmerişediiji gargaxa gehen zaxiraltajaa helgexe gehen iimenyyd eriltenyyd baigaa hen.

Obuuxovska zavood main 7-de zabastovaalaa. Zavoodtanь ene tyryyşiin zabastoovka bolno. Obuuxovcanuudta dyte şadarai xojor zavoodoi xydelmerişed negedee hen. Zavoodoi xaƶuuda zabastoovşçiguudai olomiangan tolpaa bii bolhon jym. Administraacanь bolbol poliiciiji ba matroosuudiiji jiryylxe geehen. Moritoi ƶandaarmanuud bii bolhon baina. Zabastoovkiin organizaatornuud, xylieegdehen poliiciin dobtololgohoo, oboroniaalxa plaan tyrgeer zoxioogoo hen. Ene plaanai gol zoriigo bolbol zabastoovşçiguudai eldeb zurgaan zasaadiiji organizovaalxa, tendehee dobtologşo poliicenyydiiji ba seregyydiiji-oboroonlin gansa zebseg bolxo—şuluugaar soxixo johotoi baigaa. Ene plaanaa xydelmerişed bolbol mynderei orohon mete şuluugaar poliicenyydiiji ba caarska seregyydiiji aliş zyg teeheenь, dytiinь gerei oroihooşji şideƶe gaixaltaigaar dyyrgee hen. Exenernyyd xadaa byliiƶnigyydiiji zөөƶe ygedeg baigaa. Caarska seregyydei ba poliica, ƶandaarmiin dobtololgiiji xydelmerişed xojor daxin soxioo hen.

Zygөөr, xydelmerişed bolbol şydendөө xyrter zebseglegdehen daisantai tulasaldahan ba terenei xaşalta doro eseseigee eseste xydelmerişed butaraƶa gyildexe baatai bolhon jym. Poliica ba seregyydtei olon ondoo gaƶarnuudta tulaldaan boloo hen. Zarim xydelmerişed bolbol dyte şadarai negen ailai xaşaa soo oroƶo, xaşaagainь yydiiji suurgadaƶa barrikaadlahan jym. Ene gerte poliiciin oroito exilee hen. Xaşaa soonь kirpiiç, byliiƶnik ba kysoog tymernyyd olon baigaa. Ede zyilnyydiiji xydelmerişed bolbol oboroniaalxa jabuulgadaa xeregleehen. Niuuraa şuluugaar şarxatuulhan, policeimeistriiji zavoodoi bolьniicada jabuulaa hen. Dyte şadarai dabxar gerei sonxoor poliicanuud uruu busalhan xaluun uha adxahan ba tedeeniiji sesegei gorşooguudaar, kastruulьnuudaar, laampanuudaar şidehen baigaa belei.

Ene xaşaa soo baihan, xydelmerişed byxeli ydertөө geroiiçeskeer bejee oboroniaalahan baina. Zebsegte poliica bolbol tedeende xojor daxin dobtolhon ba gansaxan le oroi, byxii yylicenyydhee tende jirehen regyliaarna seregyydeer aradai seberlegdehenei hyyleer, poliica xadaa tereeniiji seregei tuhalamƶaar „ştyyrmedeƶe" abaa hen, gebeş, ene „ştyyrmehee" urid, xydelmerişed xadaa xaşaa soohoo garƶa yrdihen baigaa.

Geroiiçeske oboroonlin yjede poliiciin garaar 5 xydelmerişed, xydelmerişenei 3 yxibyyd aluulhan ba nege xeden xynyyd şarxatahan baigaa hen. Myn poliicenyydeişji dunda şarxatagşad olon hen.

Xydelmerişedei pociiolok xadaa, seregei poloƶeenide sonosxogdohon baigaa. Byxii yylicenyyd, pereyylknyyd bolbol seregei patryylьnyydeer eƶelegdehen baihan jym.

Policeiske ƶazguul exilbe. Hynindөө ton olon myrdelge negƶelge boldog boloo. „Obuuxovska oboroonlin" xeregeer xamta 800 şaxuu xydelmerişed arestovaalagdaƶa, edeen soohoo 37 xyniiji Peterbyyrgske syydeebne palaata syydelƶe, xamta deerenь 107½ ƶil kaatorgada jabuulxa ba tyrmede xaaxa geƶe şiidxehen baigaa, yldegşediinь sylegdөө hen.

Obuuxavcanuudta solidaarnostiin temdeg bolgon, Neevske zastaaviin olon zavooduud main 8-11 xyrter bastovaalaa hen. Caarska praviitelьstvo bolbol obuuxovska zavoodto bolhon sobiitinuud tuxai bişexiijinь gazeedyydiiji xoriihon baina.

Leenin bolbol „Iiskrede", „Şine poboişçe" geƶe statьjaa soogoo Obuuxovska sobiitinuud tuşaa anxaralaa jixeer tabihan baina.

„Xydelmerişenei vosstaani daragdaa,—geƶe Leenin bişee hen,—xydelmerişenei vosstaani mandag!"

Xydelmerişen angiiin zebsegte vosstaaniiin daisad—opportuniistnuud bolbol mynөө sagai vojeenne teexnikiin baihan yjede, xydelmerişenei yyliçne temeseen naidabarigyi geƶe xyselen barimtaldag baigaa. „Obuuxovska oboroono" xadaa praaktika deeree hөөrge ondoo jymiiji xaruulaa hen.

„Yyliçne temesel bolƶo şadaxa baina, temesegşedei poloƶeeninь naidabarigyi bişe, xarin praviitelьstvo xadaa xerbee nege bişe zavoodoi xynzontoi uşaraad baigaa haanь, praviitelьstviin poloƶeeninь naidabarigyi bolxo baina. Main 7-do bolhon tulaldaanai yjede xydelmerişed bolbol şuluunhaa bişe jyyşgyi baigaa hen,—tiigeed, udaanь ondoo zebsegyydiiji beledxexe jabadaldanь gradonaçaalьnigai xoriltoşji haad xeƶe şadaxagyi. Xydelmerişed xadaa beledxelgyi baigaa hen, myn tede oroidoo 3500 xyn baihan jym, tiigebeş xeden zuun moritoi seregyydiiji, ƶandaarmiinxidiiji, gorodovoinuudiiji ba jabagan seregyydiiji butasoxioo hen. Şlisselьbyyrgske traaktadaxi 63 noomeroi **gansaxan** geriiji poliiciin ştyyrmedexenь belexen baigaa gy, hanaat yzegtii! Xojor gurban ailai xaşaahaa ba ger soohoo bişe, xarin Peterbyyrgiin xydelmerişenei byxeli kvartaalnuudiiji „xydelmerişedhөө seberlexenь" xiamda baixa gy, bodood yzegtii!—geƶe Leenin bolbol „Şine poboişçe" gehen statьjaada bişee hen. (Leenin, t. IV niuur 117—118).

Peterbyyrgske RSDRP-iin komiteed bolbol obuuxovsanuudiiji syydlehenei uşaraar gargahan proklamaacadaa, syydlyylegşediiji amarşalƶa, „өөhediin gөө zoboltiin sengeer, taanar xadaa byxii xydelmerişen angiin sylөөlelgiin yderiiji dytelyyleet", geƶe tedende bişee hen.

„...Geroiiçeske „Obuuxovska oboroono" bolbol Rossiidoxi xydelmerişedte jixeşeg vliiaani yzyylhen ba xydelmerişedei dunda soçyyvstviin dolgiiiji tatahan baigaa. (Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiin istooriiin xojordoxi glavaa).

L. Grigoorьjev.

BK(b)P-iin XVIII SJEEZDEDE UGTAMƵA

Yiledberiiin bytөөsiin hain pokazaatelьnuud

Ulaan-Ydiin PVZ-ei kompeesserne ceexiin xydelmerişed boldol BK(b)P-iin XVIII sjeezdiiji yiledberiiin xytөөsiin ynder pokazaatelьnuudtaigaar ugtaxiin tylөө sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaaniiiji bolьşeviig johoor delgeryylhen ba konkreetne ujalganuudiiji abhan baigaa. Tiigeed, ene ceexiin byxii smeenenyydeinь xydelmerişed xadaa abhan ujalganuudaa bodoto xereg deerenь gyisedxene.

Ƶişeelxede, nyx. Vasiili **Maarkinai** smeene bolbol maartiin 1-nei yderhөө 5-nai yder xyrter yiledberiilingөө daalgabarinuudiiji 102-hoo 146 proceent xyrter gyisedxedeg baina. Kompreesserne atmosfeeriin davleeninь normaalьna baigaa gebel, manoomeetrenь yrgelƶe le ƶurgaa xaxad, doloo too deere togtonxoi baigaa.

Gadana, Vasiili **Maarxinai** dyy **Jaakov Maarkinai** smeene bolbol yiledberiiin bytөөsiin talaar muu bişe pokazaatelьtai baigaa. Maartiin tyryyşiin 3 yderte yiledberiilingөө prograammiiji 100-haa 125 proceent xyrter dyyrgehen baina. Myn kompreesserne atmosfeeriinь davleeni byriş normaalьna baigaa. Gadana, ene smeenede xojor exener xydelmerilelsedeg. Ƶişeelxede, staxaanovka nyx. Ulьjaana **Viiger** gegşe өөriingөө xydelmeriiin teexnikiiji hainaar şudalhanaigaa tylөө exenernyydei maartiin 8-nai praazdnigaar daşaramduulan 2-daxi razriadai speciaalьnostьtai baihan aad, 3-daxi razriaadta oruulagdaba. Nygөөdenь, nyx. Mariiji **Taraasova** gegşe hain xydelmeriiin tylөө ceexiin naçaalьnig nyx. Goreelov gegşehee blagodaarnostь abhan baina.

Gadana, nyx. **Boolkovoi** smeene bolbol maartiin 3-haa 5-nai yder xyrter gurban yder soo xydelmerilxe ƶuuraa yiledberiiin bytөөsiin talaar byri hain pokazaatelьtai baiba. Ene smeeniin xydelmerilƶe baigaa yjede negeş avaari ba genetiin uşarnuud yzegdөөgyi.

Myn kompeessernyydei remoontdo xydelmerileƶe baigaa sleesarьnyyd nyxed **Dyydçenko** ba **Demiidov** gegşed sjeezdiin urda teexi socialiis sorevnovaanida tyryy huuri eƶelƶe jabana. Ede nyxed xadaa sjeezdiin urda teexi socsorevnovaanida ton tyryyn orolsoxo ƶuuraa bytөөxe produukcanuudaa negeşji brakovaaluulxagyibdi gehen ujalga abhan aad, ene, ujalganuudaa bodoto deerenь dyyrgedeg ba yiledberiilingөө noormonuudiiji ylyybşelen gyisedxedeg baina. **Ƶ.**

Ujalganuud ba praktiiçeske xeregyyd

Xoriiin MTS-iin byxii remoontniguud bolbol өөhed xoorondoo socialiis sorevnovaaniiji yrgenөөr delgeryylƶe, BK (b) XVIII sjeezdiiji praktiiçeske xeregyydeer ugtaxanь. Ede xadaa paartiin istoriiçeske sjeezdiin xyndelelde, traaktornuudai ba pricepnoi zebsegyydei remoontololgiiji fevraaliiin 25-da dyyrgexe geƶe ujalga abhan bargaa.

Mynөө, tus MTS-iin remoontniguud bolbol abhan ujalganuudaa bolzor soonь dyyrgeed baina. Ƶişeelxede, 50 traaktornuudiiji kapitaalьna ba tekyyşçe remoontdo oruulxa plaantai baihanaa, 52 traaktornuudiiji remoontoloo, plaanaigaa johoor 38 traaktorna plyygyydiiji, kylьtivaator ba diiskovo bornoinuudiiji xysed remoontolood baina.

Traaktornuudai ba pricepnoi zebsegyydei remoontno kampaaniiin jabaƶa baixa yjede zarim remoontniguud-staxaanovcuud bolbol aƶalai bytөөsiin ynder pokazaatelьnuudiiji xaruulaa. Sleesarьnyyd Modoonov ba Popoov gegşed ydergөө noormiiji 130—150 proceent kyzneec Alekseejev 150-200 proceent xyrter dyyrgedeg baigaa. Myn, remoontniguud Demberiilov, Sootnikov ba motoor ugaalga deere xydelmerilhen nyxer Xaritoonova gegşed aƶaldaa hain pokazaatelьnuudiiji xaruulhan baina.

Tus MTS-iin 5 erxim remoontniguud bolbol remoontno kampaaniilingaa talaar ton jixe geegdeltei jabahan Çisaaniin MTS-da tuhalamƶa yzyylxiin tula speciaalьna brigaada organizovaalƶa, MTS-iin direektor Vasiilьjev gegşetei xamta oşohon baina.

Tiigeed, MTS deere tariigada beledxelei şanariiji şalgalga jabuulagdaƶa baina. Maartiin 8-nai yder pooli deere turşalgiin garalga yngergegdөө.

Gadana, MTS-iin erxim traktoriistnuud nyxed Boriisova, Sadoovski, Soldaatov ba Bajaanov gegşed Byxesojuuzna xydөө aƶaxiin viistavkede xabaadalsaxa xysel tuxaigaa medyylgenyydiiji ygehen baina.

Dugaroon.

Gurbadaxi tabanƶil—xiimiiin tabanƶil

(2-doxi niuurai yrgelƶelel)

duud ba şçooloçnuudiiji xelde şuxala xereglegdexe, siiçeske amiaakiin bytөөlge eed jixeer yrgedxegdehen xa.

anai serьjoogoi olon tooto znuudiiji ba zavooduudiiji, eglelgiin raioonuudhaa xoloıldag jixe rastojaaninuudta, centriirovenne ydobreeniyd ba dabahanuudiiji xelge aa traansportiin ugaa jixe gryyzke ba ekonoomiiji ygehen. Xuuşanai ydobreeni tei eelxede, 2 ½—4 daxin ylyy elei veşçestvoonuudtai amoos ba xojor dabxar syperaad gexe metiin ydobreeniydiiji xelgiin meetod xadaa dalagdahan baibalniş, praviistvo xadaa xede xeden togolnuudiiji gargahan baibalniş, yiledberi bolbol manaida my xyrter organizovaalagdaa- i baina. III tabanƶil soo ene tagtai xadaa ƶaabol ygelxeghen baixa johotoi.

Ximiiçeske seber reaktiivyyd xadaa mynөө xyrter jixeer dudag baina. Tereengyigөөr, araaƶaxiin byxii halbarinuud- ba nauuçna xydelmeride, eiiin proceesyyd, şerьuud ba produukcanuudta kontroolь tabixa arga-a. Reaktiivyydiiji bytөөlgiin erid urgaltiiji tuilaxa ba tedenerei assortimeentiiji yrgedxexe xeregtei. Ene xadaa III tabanƶilei gol bojevoi zoriigonuudai negen bolno.

Ximiiçeske gol şuxala promiişlennostiin zavooduud xadaa, baigaa byxii jixenyyd reƶeervnyydiiji xereglexiin tulada, yiledberiin intensifikaacalgiiji yrgelƶelxe johotoi bainad. Tiin, şine barilganuudiiji xengyigөөr seerne kislotaagai bytөөlgiij 40%, sooduud g. m. bytөөlgiiji 50% yrgexe geƶe xaraaşalagdaba.

III tabanƶil soo ximiiçeske apparatuurnuudiiji ba maşiiniin slooƶno oboruudovaninuudiiji xexe jabadalda tuiliin jixe anxaral tabigdaxa baina.

Xojor tabanƶilnyydei torşo soo Soveed Sojuuzai organiiçeske ximiiçeske promiişlennostь xadaa xysen tyges indyystri bolhon baina.

Negedexi tabanƶilei exinde, Soveed Sojuuzdaşji, myn baha jamar negen bişe gyrendeşji iskyysstvenne, kauçuugai yiledberi baigaagyi hen. Avtopokriişknyydiiji ba byxii bişe reziinove izdeelьnyydiiji bytөөn gargaxa jabadalda şuxala xeregtei byxii kauçuugiiji, bidener xadaa importiirovelded hemdi.

Staalinska xojor tabanƶilnyydei torşo soo iskyysstvenne kauçuugai xysen tyges promiişlennostь, SSSR-te baiguulagdahan baina. Şine yiledberiiin yndehe huurida tabigdahan, sinetiiçeske kauçuug (SK) abalgiin meetodyyd xadaa soveed erdemtedeer zoxioogdohon baina. SK-ei zavooduud xadaa soveed inƶeneernyydeer baiguulagdahan ba projektiirovelegdehen baina.

III tabanƶil soo sinetiiçeske kauçuugai yşөө 13 zavooduudiiji barixa geƶe projektiirovelegdee. SSSR xadaa sinetiiçeske kauçuugiiji xexe talaaraa, delxei deere negedexi huuriiji eƶelne. Sinetiiçeske kauçuugai şanariiji ulam saaşanь haiƶaruulxa ba şine janƶiin kauçuug abxa meetodiiji todorxoilxo aktuaalьna zoriigo, soveed xiimigyyd ba texnoloogonuudai urda baina.

SK-iiji bytөөxe ton şuxala serьjoonuud xadaa spiirt ba acetileen bolno. Spiirtiin yiledberiiji ulam saaşadanь delgeryylxe, iiangajaa, etiiilovo spiirtiin ba ediee xoolohoo bişe serьjoonuudhaa ondoo janƶiin sinetiiçeske spiirtiin yiledberiiji organizaacalxa xereg III tabanƶilei zoriigo soo oroisono.

Kauçuugai sinteezde ton şuxala nygөөd nege serьjoo—acetileen xadaa, hyylei yje xyrter zybxen le kaalьciin karbiidahaa xegdedeg baigaa. III tabanƶil soo kaalьciin karbiidai yiledberiiji jixedxexe şuxala baina. Tereentei negen xamta, soveed xiimi xadaa priroodno gaazanuudta, neeftigaazanuudta ba kooksovo gaazada baidag metaanhaa, acetileeniiji abxa meetodii III tabanƶil soo şudalxa johotoi.

Iskyysstvenne şingen tooplivjiji abalga xadaa myn tereşelen aradai aƶaxiin ton jixe zoriigo bolno. SSSR xadaa neeftieer ba motoorno goriuuçaar bajalig baina. Gebeş, Sojuuzai zaxa xiƶaarai xolo niutaguudta, şingen tooplivjiji şirexe jabadal xadaa traansportda ton jixe aşaa bii bolgono. Nyyrehenhee ba priroodno gaazanuudhaa benziine abxa jabadal xadaa niutagai tooplivjiji xereglexe ba traansportiiji xyngelxe arga ygene. Iskyysstvenne şingen tooplivnuudai zavooduudiiji barilga xadaa myn baha le III tabanƶilei plaanaar xaraaşalagdadag baina.

Aniilokraasoçna promiişlennostь, iskyystvenne torgo ba plastmaassiiji yiledberilge xadaa Soveed zasagai detiiişçe bolno, hyylei ƶilnyydei torşo soo tede xadaa ton xyseteigөөr urgahan ba bexiƶehen baina.

Xuuşan Rossiido iimportno xaxad fabrikaaduud deere xydelmerildeg germaanska fiirmnyydei otdeleeninyyd—şirdelgiin, 2-3 xeheg xaxad kystaarna zavooduud bii jym hen. Mynөө bidener xadaa ton tomo aniilokraasoçna promiişlennostьtei boloobdi.

Ximiiçeske tabanƶileer tabigdaƶa baigaa ede grandioozno zoriigonuudiiji şiidxelge xadaa zybxen le promiişlennostiin praaktika ba nauuçna teooriiin xoorondo xysed barisaa togtoohonoi yndehe huuri deere tuilagdaƶa şadaxa baina. Ximiiçeske promiişlennostь xadaa xynde promiişlennostiin jamar negen bişe ootraslьnuudai xynde promiişlennostiin jamar negen bişe ootraslьnuudhaa, ugaa jixe nauuçna—şinƶelelgiin xydelmeriiiji ylyygeer xereglexe baina. Ede eriltenyydiiji xangaxa byxii predposiilkenyyd bidenerte bii. Soveed zasag xadaa instityydei xeden jixe seetiiiji baiguulhan baina. Tedenerei olonxiinь, nauuçna—şinƶelelgiin hanal bodoloi ştaab geƶe toologdoxo erxiiji tuilaa. Manai baiguulaltiin entuziaastnuud—zaluu şinƶelegşedei olontooto kaadrnuud vyyznyyd ba vtyyznyydte beledxegdee. Iskyysstvenne kauçuugai promiişlennostiin baiguulgatai barisaatai probleemnyydiiji tyrgөөr şiidxelge, ton slooƶno xiimikofarmacevtiiçeske xeden olon preparaaduudiiji abalga xadaa nauuçna şinƶelelgiin xydelmerinyydiiji emxidxexe ba terenei rezylьtaaduudiiji xereglexe talaar bidenerte baigaa arganuudai erxim hain illiystraaca bolno.

Xiimiiin talaar nauuçna-şinƶelelgiin xydelmeriiin analogiiçne plaan xadaa ximiiçeske promiişlennostiiji delgeryylxe gyrenei tabanƶilei plaantai zoxildoxo johotoi baina. Iime plaaniiji baiguulalga xadaa SSSR-ei nauukanuudai Akadeemiiin, mynөө organizovaalagdaƶa baigaa ximiiçeske otdeleeniiin gol zoriigonuudai negen baixa johotoi.

Byxii delxein ximiiçeske nauukiin istoorido Lomonoosovoi, Mindeleejevei, Bytiioorovoi aguu jixe nerenyydiiji bişehen, manai oron xadaa gurbadaxi tabanƶil soo ximiiçeske promiişlennostiiji delgeryylxe talaar tyryy huurinuudai negiiji eƶelxe johotoi. Ene xeregte xabaadalsaxa, aƶalai intensiivnostiiji yrgeƶe, şine meetoduudiiji erid sexe oloƶo, terenei amƶaltiiji xangaxa jabadalda өөriingөө xubiiji nemeen oruulalsaxa,—Soveedei xiimik byxenei egeel erxim ba egeel xyndete zoriigo myn.

Akadeemik A. N. FRYYMKIN
SSSR-ei nauukanuudai Akadeemiiin çleen—korrespondeent profeessor
S. I. VOOLЬFKOOVIÇ
Profeessor M. Ja. KAAGAN.

Irkyytske ba Çitiinske oobiastьnuudtai sorevnovaanida tyryy huuri ezeleje!

Malazalai erximyyd

Zakaaminai aimagai, Buriaad-Caxirai somonoi, Leeninei neremzete kolxoozoi malazal deere staxaanovcuud ba udaarniguud ysөөn bişe bii.

Tus kolxoozoi aduuşan nyxer D. rzo Budaajev xadaa aduunai azal deere xydelze baixadaa, zişeete hainaar azalladag ynexөөrөө staxaanovec aduuşan myn. Nyxer Budaajev xadaa 1937 ondo 28 gyydhee 27 unagadiiji abhan ba 1938 ondo 24 gyydhee 22 unagadiiji abhan, ene xojor zileigee tylnyydiiji zişeete hainaar xaraza tomo bolgoohon baigaa. Budaajev gegşe 1937 ondo 473 azalta yder, 1938 ondo 795 azalta yder olhon ba staxaanovec meetodeer azallahanaigaa tulada kolxoozoi zygnөө xeden daxin şagnagdahan baina.

Myn ene kolxoozoi xoniişon nyxer Dolgor Cereenova gegşe xoninoi azaliiji zişeete hainaar tabiza şada han baina.

Nyxer Cereenova xadaa 1937 ondo 100 tolgoi exe xonidhoo 120 tolgoi xurigadiiji, 1938 ondo 120 tologoi exe xonidhoo 147 xurigadiiji xylieeze abaad, ede tylnyydee ton hainaar xaruuhalaza jixe bolgohon ba 1938 onoi nooho xaişalai giin yjede xonin byxenei 2,5 kilogramm nooho xaişalza abhan baina.

Ede nyxed xadaa malazal deere xydelze baihan kolxooznuguudai dunda erxim zişee xaruuldag ynexөөrөө staxaanovcuud myn.

C. C.

ZIŞEETE KOLXOOZNIG

Biçyyrei aimagai „Burkavpool" kolxoozoi çabaan nyxer Cedeb Ciibikov bolbol xoninoi tovaarna feermiin organizovaalagdaxahaa xoişo feerme deere xydelmerilhen baina 1951 ondo 1b7 tolgoi xonitoi baihan aad, 1939 onoi Janvaariin 1-de 848 tolgoi bolgohon baina. Hainaar ba orondosotolgoor xydelmerilhenelgee aşaar, 1938 ondo 100 exe xonid byxenhөө 120 xurigadiiji abza, 285 exe xonidhoo 344 tyl ydxөөze abhan baina. Iimehee, nyxer Ciibikov bolbol mynөө Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede xabaadagşadai kandidaadaar batalagdaba.

Nyxer Ciibikov bolbol zişeete kolxooznig myn. Hajaxan, kolxoozoingoo xamtiin suglaan deere, staxaanovec Cedeb bolboi 1939 ondo xonidoo 1100 tolgoi xyrter ydxexeb geze, socialis u alga abaad, BK(b)P-iin XVIII sjeezdiin neremzete sorevnovaanida orolsozo, socialiis sorevnovaaniiji yrgenөөr delgeryylxiiji kolxozniguudaa uriaalhan baina.

Oçiirov.

XABARAI TARILGADA BELEN

Zakaaminai aimagai, Byrgiin somon (tyryylegşenь BMASSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyxer Rinçiinov) bolbol 1939 onoi xabarai tarilgada aimag dotoroo erximeer beledxeze baina.

Tus somon xadaa xamtadaa 1654 ceent. eldeb kylьtyyrenyydei yrehe xaaza, terenee seberlexe plaantai aad, xysed seberlehen baina. Myn, xydөө azaxiin maşiina zebsegyydiiji remoontolxolgiin talaar somon dotoroo 85 plyyгyydiiji remoontolxo johotoi baihanaa, tedenee Janvaariin exieer plaana dyyrgeze, xamta 90 plyygyydiiji remoontolhon baina.

Myn agrotexniiçeske xemzeejabuuluanuudiiji hainaar jabuulaa gebel, somon soogoo 437 gektaar gazarta saha togtooxo baihan aad, terenee 100 proc. gyisedxөө, plaanai johoor 6105 terge navooz pooli deeree gargahan ba ynehe sugluulalgiingaa plaaniiji 100 proc. dyyrgehen baina.

Ene somonoi kolxoozuud bolbol xabarai tarilgada xeregledxe moridoi tezeeliiji byrin beledxehen ba tarilgada jabaxa morinoigoo olonxiinь mynөө amaruulza, tusagaar hain tezeeleigeer ba xaruulxar xangaad baina.

C. CEDEENOV.

Bolьşeviig beledxeliiji xangaba

Biçyyrei aimagtai socsorevnovaanida ilaza garxiin tylөө Muxar-Şiberei aimagai kolxoozuud neheedgyi jixe xemzeenyydiiji abza baina.

Edener xadaa sjeezdiin urda teexi socsorevnovaanida yrgenөөr xabaadalsaza, byxii azal xydelm rinyydtee ynder pokazaatelьnuudiiji tuilaza şadaa. Zişeelxede, Xonxoloin MTS-iin obsluuzivaldag „Politotdeel" kolxooz xadaa xabarai tarilgada bolьşeviig beledxeliiji xangahan baina. Ene kolxoozoi tyryylegşe nyxer Kalaşnikov bolbol kolxoozoigoo azaliiji bolьşeviig johoor xytelberilze, jirexe zilei urgasahaa byri yn-der ba elbeg urgasiiji xuriaaxiin tylөө temeseze baina.

Ene kolxoozoi socsorevnovaani batalhan, Nikoolьsko selьsoveedei, Vorosjilovoi neremzete kolxooz (tyryylegşenь nyx. Varfolomeejev) bolbol tarilgada beledxelei talaar tus hain bee dxelte i.

Gad na, Gaşain MTS-iin obsluuzivaldag Vorosjilovoi neremzete kolxooz (tyryylegşenь paartiin kandidaad Petroov) bolbol sjeezdiin urda teexi socsorevnovaanida xabaadalsaza, xabarai tarilgada bolьşeviig beledxeliiji xangaba.

ZYBKOOV.

Orconoi kampaani tahaldaxiin ajuulda

Zakaaminai aimagai, Xuzarai somon xadaa xabarai tarilgada beledxelei talaar ba tişe bişe kampaaninuudai talaar aimag soogoo tyryy somonuudai negen geze toologdodog baina. Gebeş, tus somon bolbol 1939 onoi orconoi kampaanida bolo şogyi muugaar beledxeze baina gebel, „Ulaan Oktiaabrь" kolxooz (tyryylegşenь nyxer Namсakoov, eberte tomo malai feermiiji daagşanь Darieejev) xadaa hain yyltэrei 8 buxatai jym. Ede buxanuudiinь mynөө amaruulxa baihaa ba edeneinь 4-iinь xamuu ybeşeer ybeceşehen baina.

Myn, „Ulaan Nurta" kolxoozoi (tyryylegşenь nyxer Ciibikov, feermiiji daagşanь nyxer Cereenov) hain yyltэrei buxanuudainь 2 buxanuudiinь xa muu ybeşenjei.

Ene somonoi „Burkavdivizion" kolxoozoi orloovsko yylterei azarganь hajaxan yxehen baina. Eneenei şaltagaan xadaa tus kolxoozoi tyryylegşe Tarxaanov gegşe unaza gyilgegylgeheer nuuduulhan baina.

Tiin, ede faaktnuud Jyy xaruulnab gexede, deere biişegdehen kolxoozuud xadaa mynөө zilei orconoi kampaaniiji tabiloltotoigoor jabuulxa ajuulda xyrgeed baihaar baina.

Tus aimagai kolxoozoi bai bahiiji todoruulza ygene, teed, iime beledxel muutai baibaş haanь, tus somonoi ba kolxoozuudai orconoi kampaaniiji erximeer yngergexiin tuxai hanalga tabinagyi.

Myn, aimagai gazartariaalangai vedfeelьşer nyxer Meelьnikov xadaa ede ybeşentei buxanuudiiji argalxiin tuxai jamar şi xemzee abaagyi.

C. Xezengiinski.

Inkyyrdexi şyrfovşçiguudai brigadiir komsomoolec nyxer Liyytikov bolbol gazar tehelelgiin xydelmerinyydei talaar plaanaa hara byri 170 proc. dyyrgene.
ZURAG DEERE: Nyx. Liyytikov.
A. Çernoovoi foto.

SLIOOD DEEREHEE

Maartiin 5-6-nai ydernyydte, Buriaad-Mongol mnogopromesloovo kooperaaciin arteelьnyydei tyryy xynyydei respyblikaanska sliood boloo. Ene sliiodto Burmnogopromsojuuzai sisteemiin arteelьnyydei tyryy xynyyd, erxim staxaanovcuud xamta 100 şaxuu xyn suglaraa.

Sliioodoi delegaaduud xadaa „Promesloovo koperaacanuudai 1938 onoi xydelmeriiin itoogiiud ba 1939 onoi xydelmerinyydei zoriigo tuxai" BMASSR-ei Verxoovno Soveedei deputaad, Burmnogopromsojuuzai prezidiymei tyryylegşe nyx. Grigoorьjevoi doklaad sonoshon ba myn Çitiin oobiastiiin mnogopromsojuuztai batalhan socsorevnovaaniin doogovoriiji şalgahanai rezylьtaaduud tuxai sodoklaad sonosolsobo.

Ene sliioodto xabaadahan promesloovo koperaaciin arteelьnyydei staxaanovcuud ba tyryy xynyyd bolbol өөhediingөө xydelmeriin oopeduudiiji andaldahan baina. Myn BK(b)P-iin XVIII sjeezdiin urda teexi socsorevnovaaniiji xerzerge organizovaalhan tuxai, socsorevnovaaniiin rezylьtaadaar yiledberiin byteesiiji yzegdөөgyigөөr deeşelyylhen tuxaigaa xelehen bainad. Gadana, promesloovo-koperatiivna arteelьnyyd deegyyr staxaanovska xydelөөji delgeryylxe jabadalai hula baihan, arteelьşçigyydei dunda politiiko-xymyyzylgiin ba kylьtyyrne-maassova xydelmeriiji boloşogyi muugaar tabigdahaanь tuxai kritiike ba samokritiike yrgenөөr xehen baina.

Ene sliood deere Çitiin oobiastiiin mnogopromsojuuztai tөөlegşed batisaza, batalhan socsorevnovaaniiin doogovoriiji şalgalsahan baina. Tiigeed sliood bolbol 1939 ondo xydelmeriin deede amzaltanuudiiji olxiin tylөө socsorevnovaaniiin meetodeer xydelmeriixe geze xelsehen ba myn Çitiin oobiastiiin socialiis sorevnovaaniiin doogovor batalhan baina.

Ar. An.

Proguulьşçiguudai uurxai butasoxigdoo

Ulaan-Ydiin şilei mexanizilirovanna zavood deere eneenei urda zilnyydte proguulьşçiguudta xemzee abtadaggyi, ynendөө „xyngeleltede" baldag baihan jym. Gansaxan yngeregşe zilde proguulьşçiguudai geehen 4035 yderhөө gadana, 1810 xynei xydelmeriin yder xajagdahan baibaşji, gemte niuudiinuulanь zemede xabaaduulagdangyi ylehen jym.

SSSR-ei Sovnarkoomoi, BK(b)P-iin CK-ei ba PSBCS-ei 1938 onoi dekaabriin 28-nai togtoomziin garhanhaa xoişo, ene zavood deere proguulьşçiguudai azalai disciplline zygөөrgyi haizaraa. Xydelmerişed xydelmeriiiө garza oşohoniiji yçood xeze baixiin tula noomeroi sisteeme bii bolgogdohon baina. 1939 onoi tyryyşiin xojor hara soo olon proguulьşçiguud xydelmerihөө gargagdahan baina.

Zavood deere progyylьşçigyydei uurxain butasoxigdohonoi hyyleer, produkca gargalgiin teempe byri tyrgenөөr deeşelee. Zişeelxede, yiledberiingөө gansaxan Janvarьska plaaniiji 113 proceent gyisedxehengy, ali yngeregşe zilei Janvaariinxiiha xojor daxin deeşelyylegdehen baina. Gadana, fevraalь harada 376400 kvadraatna şil bytөөn gargahan gy, ali yiledberiingөө programmiiji 125 proceent gyisedxeze, pro duukca gargalgiin talaar yngeregşe zilei fevraaliinxihaa negeze xaxad daxin deeşelyylze şadaba.

Zavoodoi yiledberiin urgaltatai xamta xydelmerişedei materiaalьna ysloovinь zişeegyi deeşelee. Yngeregşe zilei janvaarь ba fevraalь haranuudta nege xydelmerişende dunda zişeegeer harada 231 hee 253 tyxerig xyrter zaarbotna xylehen xyrtedeg baigaa haa, ene zilei fevraalь harada 306 tyxerig nege xydelmerişende dunda zişeegeer xyrteze, 21-hee 34 proceent xyrter deeşelhen baina.

Mynөө ene zavood deere sjeezdiin urda teexi socsorevnovaanida 37 brigaada orolsohon baina. Sorevnovaaniin rezylьtaad jixe. Yiledberiin ynder byteese xaruulagşad olon bolzo baina. Şil zyhegşedei nyx. Mitaaxinai smeene xadaa smeenыingee yiledberiin programmiiji 223 proceent xyrter gylsedxene. Iimenyyd produkcanai kaçestvo olon.

Tus zavoodoixid bolbol socialis sorevnovaaniin deede foormo-staxaanovskaa xydelөөniiji yrgenөөr delgeryylhenei rezylьtaadta, produkca gargalgaa fevraalь harada janvaarь harinxihaa 24 proceent deeşelyylze şadaba.

BAJAR ANGAAROV.

UNŞAGŞADAI BIŞEGYYD

Tanilsaxaar bolhon xereg

Zakaaminai almagai ceentr deerexi zarim yçrezdeeninyydei xydelmerilegşedei dunda azalaiнь discipliine deede yyrovenьdee xyrter haizaraagyi, proguul xexe jabadal mynөө xyrter yrgelzelhөөr baina.

Zişeelxede, raizdraavai xydelmerişen Sezoov gegşe xydelmeridөө 19 minuuta, aimagai sojuuzpeçaatiiin xydelmerişen Vbkyynov gegşe 20-25 minuuta, gyrenei baankiin Zakaaminai tahagai stoorzo Sampiilov gegşe 35 minuuta, aimgyisedkoomoi dergedexi beledxelei komiteedei xydelmerişen Tyndyypov gegşe 13 minuuta xydelmeridөө xozomdozo jirehen baixa jym. Gadana, raisberkaassiin xydelmerişen Lovcoov gegşe fevraaliin 16-da komandiroovkado garxa johotoi baihan aad, nege syydke gertee xebtehen baina. Myn, aimagai finaansiin tahagai xydelmerişed, ilangajaa buxgalteeriiinxid xydelmeridөө xozomdozo jiredeg. Ene tahagai xydelmerişen Ciibikov gegşe xydelmeridөө nege çaas xozomdozo jirehen baigaaşhaa, xeee abtaagyi, xarin kyyre elьgeegdehen baina. Eneeniii gadana, xudaldaanai organiz canuudai xydelmerişedei dun azalai discipliine jixe hula, delmeridөө xozomdozo jire jabadal yder byxende yzegd deg baina.

Ene aimagai ceentr dee olonxi yçrezdeeninyydei xy berilxii xydelmerişedenь aza discipliiniiji haizaruulxa tu SSSR-ei Sovnarkoom, BK(b) iin CK-ei ba PSBCS-ei 19 onoi dekaabriin 28-nai yde togtoomziiji bejelyylxe xere muusa xandaдag, byxii al xaagşadai dunda azalai disc liiniiji haizaruulxa tuxai ag cioonno-maassova xydelmeri xangaltagyigөөr jabuulhan 0 reheenь, proguul xexe jaba ene xyrter yrgelzelhөөr bai

Tiimede, BK(b) P-iin aiko ba aimagai prokuror xa ede byxiitei tanilsaza, zoxi vilvod xexenь ene yderei şu la zoriigo bolno.

Selьkoor.

Xenei gemeer be?

Selenge. Zyi-Hytein Somonoi Kyibeşevei neremzete kolxoozdo ulaan bulan ba klyyb bii. Teed, endenь jamarşji xydelmeri jabuulagdaggyi.

Ene kolxoozoi kolxooznguud sylөөtei sagaa kylьtyyrne johoor yngergexe ysloovigyi baina.

Gadana, Klyybeinь xabaatai myzekaalьna instrymeentnyyd ezegyi baidag deerehee, ebderdeg, raadioopriijoomnii guud bii aad, tedenь xydelmerildeggyi ende tende xajagdaxai baidag ba ulaan bulangazeed zurnaalnuudiiji za abdaggyi baina.

Klyybei ba ulaan bulang gaa xydelmeriiji ene geh haizaruulza, kolxooznigu sylөөtei sagtanь kylьtyyr amaruulxanь ene kolxoozoi t telberilegşed negen şuxa zoriigo bolno.

Komsomool

Raadioprijoomniguud xydelmerilneg

Zakaamin. Xuzarai somonoi kolxoozuud bolbol nege nege raadioprijoomşiguudtai ba tedeenheenь negeniinь xydelmerilnegyi. Gadana, raioonoi raadioyyzelhee negeş xyn jabaza tus raadioprijoomniguudiinь zahaxa tuxai xemzee abadaggyi.

Myn agitacioonno-maass xydelmeri jabuulxa talaar r dioo bolbol neheedgyi r udxaşanartai baina. Gebe tus kolxoozuudai xytelberil şede" ene şuxala zyiliiji regseengyi mili huudagaanь g xaltai.

Niutagai komsomool.

Aktiivnaar xandahanai rezylьtaad

Zakaamin. Utaata Dalaxain Somonoi „Ulaan Dalaxai" kolxoozoi erxim haalişan Xanda Şoiduurova bolbol yzeg bişeg medexegyi baihan aad kolxoozoigoo dergedexi jixe nahatanai hurguulida aktiivnaar xandaza, mynөө unşaza ba bişeze şadaxa bolhon baina.

Nyxer Şoiduurova bol hurguuliingaa zaniaatida m nөө geegdengyi Jabadag ba m vidaatoroi ygehen daalgab nuudiiji zybөөr ba niagt dyyrgedeg baina.

B. Ž. Ş-nov.

Komsomoolьsko brigaada organizovaalza, kolxoozuudta gargaba

BK(b)P-iin Zakaaminai aikoom bolbol aimagai ceentr leere xydelmerileeze baigaa komsomoolьscuudhaa byridehen komsomoolьsko brigaada organizovaalza, kolxoozuudta gargaba. Ene brigaada xadaa kolxoozuudai xabarai tarilgada beledxelei xydelmeri jabuulxahaa gadana, paartiin 18-daxi sjeezdede ugtamza bolgon kolxooznguudai abhan ujalganuudaa xerge dyrgeze baihan ba myn sjeezdiin materiaalnuudtai olon niite kolxooznguudiiji tanilsuulxa xydelmeri jabuulxa baina.

LEEKCE BOLBO

Maartiin 1-de Selengiin ai gai ceentr deere „Dealektil ke materialiizmiin yndehe h tuxai" leekce bolbo. Ene l ciiji BK(b)P-iin obkoomoi gedexi leektorske gryyp leektor nyxer Şylykşiino lebe. Ende 150 xyn xabaad

AKTIIVNA OBŞÇE STVENNICUUD

Miaxanai kombinaadai gedexi №12 hurguulida, hurguuliiji erxilegşiin ex O. F. Çaastinaa gegşe hurg liiin klaassna zaniaatiin ga tee duunai kryzoogoi zaniaa jabuuldag baina. Ene kryzoo nь xamta 40 huragşad xab duulagdaad, mynөө nel olon duunuudta huraad ba

Myn ene hurguulida obşçe tvennica V. G. Moroozova şe amaraltiin yder byxe huragşadta eldeb honin tuuranuudiiji unşadag ba Baha ene hurguulida L. N. S leejeva gegşe rykodeeliin ojolgiin) kryzoogiiji xyteli lene. Tus kryzoogoi 38 hu şad xabaalduulagdad, hur za baina.

ZNAÇKIISTNUUD OLOŞORZO BAINA

Ulaan-Ydiin №4 exin hurguuliiin huragşadai dunda znaçkiist nuud oloşorzo baina. Tus hurguuliin 3 ba 4-dexi klaassudta xamta 210 xyyged huradag baina. Tiigeed, edenerei 180 xyyged PVXO-oi ba 42 xyyged BGSO-goi noormonuudiiji ygeze, znaçooguudiiji abxa bolhon baina.

Artizaanska xudag

Selengiin aimagai, Teelьmanai neremzete kolxooz bolbol 120 meetr gynzegiitei artizaanska xudag maltaza baina. Mynөө yjede xudagainь maltalgiin gynzegiin 93,6 meetr bolgogdoo. Tiigeed, tus xudagiinь xadaa garxa apreelь harada xydelmeriinь dyyrgegdexe.

NEEFTIEER XYDE DEG TEERME

Prigorodno raioonoi „K na Selenge" kolxooz bo neeftieer xydeldeg tee teermiiji ekspiotaasalaza ta Teermenь xadaa syydkede pyyd tariaa teerme edeze ge xa baina.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Adres redakcii: g. Ulan-Ude, Centrosojuznaja 19. Telefony redakcii: redaktor 3-44 otv. sekretar 8-28, s. x. otdel 7-55, promotdel 5-07.

NKMP-iin tipograafi Glavl